

**CONSCIÈNCIA
D'ARA**
Cada dijous
i la setmana que ve:
María Toscano:
mística plural

Estils

LA FE QUOTIDIANA

El jesuïta Xavier Quinzà, “nàufreg inquiet”, comparteix en aquest llibre cinc anys de reflexions sobre l'experiència religiosa en la quotidianitat.

Mardía Herrero: a l'islam amb santa Teresa

L'escriptora narra la seva experiència mística en un llibre, un valuós testimoni per al diàleg interreligiós

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Els fruits del diàleg, com tot fruit, contenen la mateixa llavor que els ha fet créixer: no la paraula, sinó la trobada. Perquè el diàleg va més enllà del que es diu, i és igual d'important el que es diu que el que no es diu, o el que es diu d'una altra manera (amb el silenci, la mirada, el record...). Mantenir un diàleg és bressolar la trobada amb l'altre, un altre que ni tan sols cal que estigui físicament present. L'essència de l'anomenat diàleg interreligiós –una pràctica sortosament estesa a casa nostra, tot i que mai n'hi ha prou–, és la trobada per la trobada, sense cap altre fi. Taules rodones i jornades, calendaris i corals, jardins i àpats, qualsevol format serveix per propiciar-lo. De fet, tot-hom, d'una manera o altra, viu o pot fer viure aquesta trobada dins seu, repassant orígens, creences diverses, influències i il·lusions que ens habiten. De vegades, aquesta introspecció ens porta a testimoniar-ho cap enfora, sense voluntat d'erigir-nos com a model, però sí amb la intenció de compartir una vivència i, alhora, nodrir encara més aquest camp preuat del diàleg. És el cas de l'escriptora i professora Mardía Herrero, que acaba de publicar el llibre *Cómo santa Teresa me acompañó al sufismo* (Fragmenta). Relat de relats, capes que s'acumulen al voltant d'un centre d'aire, un alè que és i no és seu, per explicar un procés de conversió que és molt més –o molt menys– que un mer canvi d'hàbits o creences.

Sinceritat i despulla

Doctora en literatura, màster en ciències de la religió, llicenciada en història i en filologia hispànica, nascuda a Madrid l'any 1981, el seu perfil intel·lectual la portava cap a un món exclusivament mental, farcit de lectures, de reflexions i de més lectures. Però aquesta dona, mare de cinc fills, estava cridada a ser una altra cosa. “D'on surt aquesta dona? Deu estir realment? ¿És possible que avui existeixi una dona així, en aquest món, a la meua ciutat?” es pregunta, al pròleg, el sacerdot i escriptor d'èxit Pablo d'Ors.

En efecte, no és habitual trobar-nos amb casos com aquest, en què no hi ha una renúncia dràstica a la contemporaneïtat, sinó un desnonament pausat que, amb els anys, converteix

l'autora en qui és. Un llibre, doncs, mapa, on els capítols cartografien una experiència mística de trobada plena. El títol ho diu tot, Teresa d'Àvila, la mística, l'escriptora, l'emprenedora, la forta, l'encara vigent, acompanya, en el nostre segle XXI, una jove intel·lectual en un món proper i completament allunyat alhora: el de l'islam místic, un sufisme que, malgrat el garbellament constant (considerat heretge pels fonamentalistes i retrògrad pels moderns), encara batega en alguns racons del planeta. Racons com el de Lefke, a Xipre, on un mestre, Sheij Nazim, trastorna amb la mirada. Com explica Mardía Herrero, el viatge fins a aquell indret el va fer empenya per la curiositat, carregada amb tots els prejudicis sobre l'islam que pot tenir el ciutadà mitjà occidental. Per a ella, amb anys d'estudi, i també

Obra
El llibre cartografia una experiència mística de trobada plena

de peregrinació, pels àmbits de la mística cristiana, en què santa Teresa havia ocupat sempre un lloc central, aquella primera trobada amb el mestre sufí va tergiversar tota la seva vida... “Em va mirar i em va dir que em casés. Jo volia concreció i ell em va recomanar una cosa molt concreta. No em va dir que resés cinc vegades al dia, ni que em posés a estudiar l'Alcorà. Casa't. Simplement. Res més. Aquell home era l'ésser més sant que havia vist mai a la vida. Mirar-lo als ulls ho va canviar tot. La seva presència feia possible una existència de veritat, sense rastre d'egoisme, entregada constantment al servei, present i fluctuant, misericordiosa i plena d'amor. El mestre t'acceptava en la teua completa individualitat i s'abocava no als teus defectes, sinó als teus secrets de llum, com el guardià de la

teua ànima. Mai coneixeria a ningú tan semblant a Jesús. Però l'islam encara seguia provocant-me rebuig”, explica.

Camins entrecruats

Ja amb el germen de la trobada islamo-cristiana ben endins d'ella mateixa, va continuar amb el doctorat i la vida a Madrid, però a poc a poc aquell procés intern va donar els seus fruits (com deia Teresa d'Àvila, no serveix de res orar si no hi ha obres). La mateixa santa, com assenyalava la catedràtica Luce López-Baralt, potser sense saber-ho, ja bevia d'aquestes mateixes fonts de la mística musulmana utilitzant metàfores clàssiques del sufisme medieval. Així doncs, camins propers que se separen i es tornen a creuar, espais de fluctuació constant malgrat el pas del temps, en què l'amor, sí, l'amor, és el fonament. “No es tracta de pensar molt, sinó d'estimar molt i, per tant, el que més us empenyi a estimar, feu-ho”, va dir santa Teresa. Herrero confessa: “Escriure m'empenyi a estimar. La intenció que posem en el que fem és la clau en el sufisme, més que els resultats de l'acció. La lectura, per a Teresa, era part de l'oració. “Gran cosa és el saber i les lletres per a tot”, va escriure a *Las moradas*. A *Camino de perfección* recomanava agafar, per orar, “un llibre bo de romanç”. I al *Libro de la vida* deia que “mai gosava començar a tenir oració sense un bon llibre”. La seva literatura –continua explicant Herrero– estava viva en la mesura en què la seva experiència concreta pogués tenir un ressò universal, en la mesura en què hagués prevalgut la seva sinceritat. Jo també volia escriure així: des del cor, i no la ment, des del que és concret i no l'abstracte, des de la meua experiència directa, i volia llegir-la a ella com si fos una mare espiritual, i no com una monja molt elevada i santa, allunyada, que va viure fa molts segles. Teresa havia llegit molt, era culta i estimava la cultura, però la seva literatura va ser senyal de la seva generositat, i va ser senzilla perquè era mirall d'una vida verdadera. Per això la considero també una mestra per a la meua literatura. Tant de bo pogués viure de veritat per escriure de veritat. Trepitjar la vida perquè la paraula sigui fruit d'un silenci profund. Literatura de la llum. Posada al servei no de la neurosi moderna, sinó d'una experiència autèntica. Perquè el que és real és sempre més meravellós que la ficció més desbordant”.

